

ماهیت سپرده جاری در بانکداری بدون ربا

حساب قرض الحسنه جاری

تعریف: حساب سپرده قرض الحسنه جاری حسابی است که به موجب قرارداد منعقد شده بین بانک و متقاضی (اشخاص حقیقی یا حقوقی) نزد بانک افتتاح شده و بانک به موجب چک یا دستور کتبی صاحب حساب تا میزان موجودی حساب را یکجا یا به دفعات پرداخت یا منتقل می نماید.

به موجودی این گونه حسابها هیچ سودی تعلق نمی گیرد.

اشخاص حقیقی و حقوقی واجد شرایط می توانند ضمن مراجعه به شعبه بانک و ارائه مدارک مورد نیاز درخواست افتتاح حساب نمایند. شعبه با رعایت ضوابط مقرر مبادرت به افتتاح حساب و تحویل دسته چک می نماید. وجوه مدنظر دارنده حساب، در حساب مذکور تودیع و از طریق اوراق چک می تواند تا سقف موجودی حساب خود به هر اندازه استفاده نماید.

مدارک لازم برای افتتاح حساب:

1. درخواست کتبی متقاضی مبنی بر افتتاح حساب سپرده قرض الحسنه جاری.
2. ارائه کارت ملی و شناسنامه عکس دار.
3. داشتن معرف مورد قبول که هویت او نزد بانک محرز باشد.

مراحل افتتاح حساب:

- رسیدگی به درخواست متقاضی توسط مسئول شعبه و تحقیق در مورد شغل، محل کار و سکونت، شماره تلفن و حصول اطمینان از صحت امر.
- افتتاح حساب سپرده قرض الحسنه جاری نیاز به اخذ معرف دارد. معرف باید دارای حساب سپرده قرض الحسنه جاری نزد یکی از بانکها باشد و امضاء وی مورد تایید بانک باشد.
- افتتاح حساب سپرده قرض الحسنه جاری نیاز به اخذ استعلام از بانک مرکزی برای صاحب حساب و وکیل ایشان (اعم از اشخاص حقیقی یا حقوقی) دارد.
- مدت اعتبار استعلام 1 ماه می باشد.
- اخذ پاسخ مثبت استعلام از بانک مرکزی ج.ا.ا.
- مطالعه و قبول شرایط و مقررات عمومی افتتاح حساب سپرده قرض الحسنه جاری و تکمیل مندرجات متن و ظهر برگ افتتاح حساب سپرده قرض الحسنه جاری توسط متقاضی و امضای آن در حضور متصدی شعبه.
- درج مشخصات معرف (نام و نام خانوادگی و شماره حساب) و اخذ امضای از وی روی برگ افتتاح حساب تبصره: چنانچه معرف نزد سایر شعب بانک/سایر بانکها حساب سپرده قرض الحسنه جاری داشته باشد در این صورت می بایست قسمت مربوط به معرف در برگ افتتاح حساب در شعبه افتتاح کننده تکمیل شود.

افتتاح حساب سپرده قرض الحسنه جاری برای اشخاص نابینا، بی سواد و معلول از دو دست

- درخصوص افتتاح حساب سپرده قرض الحسنه جاری برای اشخاصی که به لحاظ عدم توانایی‌های لازم از نظر خواندن و نوشتن و یا عوارض جسمانی قادر به ارائه نمونه امضاء خود به بانک نمی‌باشند، علاوه بر رعایت مواردی که در مورد حساب‌های سپرده قرض الحسنه جاری اشخاص حقیقی درج گردیده می‌بایست برگ افتتاح حساب را شخص معتمد و امینی علاوه بر متقاضی (شخص نابینا، بی‌سواد و یا معلول دو دست) امضاء نماید. برداشت از حساب با مهر یا امضای توأم با امضاء شخص معتمد انجام می‌پذیرد.

افتتاح حساب سپرده قرض الحسنه جاری مشترک

- هر گاه دو نفر یا بیشتر تصمیم بگیرند به صورت مشترک حساب سپرده قرض الحسنه پس انداز افتتاح نمایند، شعبه می‌بایست با رعایت مراتب زیر طبق تقاضای آنها اقدام به افتتاح حساب نموده و دقیقاً توجه و مراقبت نماید که نحوه عمل و استفاده از حساب با تعیین قدرالسهم هر یک از شرکاء در قسمت مخصوص برگ افتتاح حساب مشخص و صریحاً قید شود که نحوه و ترتیب استفاده از حساب متفقاً می‌باشد یا منفرداً. سایر شرایط حساب فوق الذکر همانند قرض الحسنه پس انداز عادی می‌باشد.
- قسمت محل امضای صاحب حساب، ذیل مقررات و شرایط عمومی حساب سپرده قرض الحسنه جاری و برگ افتتاح حساب (بدون توجه به اینکه در برگ افتتاح حساب حق استفاده از حساب سپرده قرض الحسنه جاری متفقاً یا منفرداً تعیین شده باشد) می‌بایست توسط کلیه مشترکین به اتفاق امضاء گردد.
- چنانچه یکی از دارندگان حسابهای جاری مشترک فوت نماید مادامی که اطلاع کتبی به بانک نرسیده باشد و چکهای صادره عهده حساب مزبور پرداخت شود هیچگونه مسئولیتی متوجه بانک نخواهد بود. ولی پس از اطلاع از فوت مشتری بانک چکهای را که تا ریخ صدور آنها مقدم بر تاریخ فوت باشد پرداخت و از پرداخت چکهای که تاریخ صدور آنها موخر بر تاریخ فوت باشد، جلوگیری خواهد نمود.
- در صورت بروز اختلاف بین شرکاء و اعلام کتبی آن به بانک استفاده از حساب، موکول به رفع اختلاف یا صدور دستور مراجع قضایی خواهد بود.
- هرگونه توافق در نحوه برداشت منوط به سلامت عقل و حیات شرکاء می‌باشد، لذا در صورت محجور شدن و یا فوت شریک، هر یک از شرکاء دیگر (شریک در قید حیات) از آن به بعد مجاز به برداشت و یا هرگونه دخل و تصرف در حساب مشترک نخواهد بود.
- در صورت اطلاع از ورشکستگی هر یک از شرکاء از طریق اداره تسویه و امور ورشکستگی، سایر شرکاء (در قید حیات) از آن به بعد مجاز به برداشت از حساب مشترک نخواهند بود.
- تبصره: در صورتیکه شرکاء به هنگام افتتاح حساب میزان سهم خود را مشخص نموده باشند و هر یک به تنهایی هم حق برداشت داشته باشند شرکائی که در قید حیات هستند تا میزان سهم خود (که قبل از فوت شریک متوفی مشخص شده است) حق استفاده و برداشت از حساب مشترک را خواهند داشت.
- هر گاه هر یک از صاحبان امضاء بخواهد برای استفاده از تمام موجودی حساب به شخص ثالثی وکالت بدهد قبول آن از طرف بانک مستلزم این است که بقیه صاحبان امضاء کتباً و صریحاً به بانک اطلاع داده که شخص مذکور حق دارد برای استفاده و برداشت از تمامی موجودی حساب به دیگری وکالت بدهد. بدیهی است به محض اعلام موکل مبنی بر پایان دوره وکالت وکیل، منجر به عزل وی خواهد شد.

افتتاح حساب سپرده قرض الحسنه جاری برای اشخاص حقیقی خارجی

افتتاح حساب سپرده قرض الحسنه جاری برای اتباع بیگانه مقیم ایران علاوه بر رعایت مفاد شرایط عمومی افتتاح حساب، برای اشخاصی حقیقی مستلزم داشتن شرایط زیر می‌باشد:

معرفی یکی از مشتریان بانک یا ارائه معرفی نامه کتبی از جانب یکی از ارگانهای دولتی و یا سفارتخانه‌های خارجی مبنی بر شناسائی و تأیید متقاضی.

دارا بودن پروانه اقامت معتبر و گذرنامه یا دیگر مدارک رسمی عکس‌دار.

یک برگ تصویر از گذرنامه و پروانه اقامت.

نام و نام خانوادگی و مشخصات کامل این قبیل اشخاص می‌بایست با مندرجات گذرنامه آنان که به جای شناسنامه ماخذ می‌باشد مطابقت داده شود. هنگام افتتاح حساب لازم است تصویر گذرنامه و پروانه اقامت اخذ و در شعبه نگهداری شود. ضمناً بهتر است شماره و مشخصات پروانه اقامت مخصوصاً تاریخ سررسید (انقضاء) آن در کارت افتتاح حساب درج و مراقبت شود که قبل از انقضاء اعتبار پروانه اقامت، تمدید یا لغو آن به بانک اعلام و در صورت تمدید، سررسید جدید در کارت قید گردد.

